

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Szerző:

Cím: *Még mindig föntartják a jelentkezői kényszert*

Forrás:

Népszava

Bp.

(Hely)

1922. 7. 24

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Osztályozás

Tárgy

351.74

Hely

Idő

"1922"

Személy

Helyszám

Közp. nyomt.

Még mindig föntartják a jelentkezői kényszert.

Székesfővárosi hazinyomda 1922

A rendőri fölügyelet alá helyezettek száma nem csökkent.

A jelentkezői kényszert, ezt a törvénytelen eljárást már számtalanszor szóvátettük. Kértük, hogy szüntessék meg ezt a cári Oroszországból átplántált üldözési rendszert, amelyvel nemcsak megbélyegeznek teljesen ártatlan embereket, hanem egyszerűen az existenciájukban támadják meg őket. A kurzus azzal az indokkal honosította meg ezt a legsötétebb korszakokra emlékeztető eljárást, hogy az állam rendjét akarja megvédeni a „fölforgatók” ellen. Ez az ürügy azonban nagyon is átlátszó, mert az állam rendjének védelmét szerte a világon a törvényekre bizzák, nem pedig olyan rendszabályokra, amelyeknek célja nyilvánvalóan a mai rendszernek nem tetsző emberek üldözése és megfélemlítése.

Akik a jelentkezői kényszer lényegét nem ismerik, azt gondolhatják, hogy ez valami enyhe büntetés, valójában azonban

a legelemibb emberi jogoktól való teljes megfosztást jelenti

és akikkel szemben ezt az eljárást föntartják, valósággal törvényen kívüli állapotba vetik őket, akiket mindenki szabadon üldözhet. A jelentkezőkre kényszerített embertől elsősorban elveszik annak a lehetőségét, hogy dolgozhasson, mert nyilvánvaló, hogy egyik munkáltató senkinek sem alkalmaz szívesen olyan embert, akit a hatóság megbélyegzett és aki munkaidőben félnapokig távol van munkájától a jelentkezés miatt. Az ilyen szerencsétlen ember emiatt gyakran munkanélküliségre van kárhoztatva, ami végeredményében a maga és családja nyomorbadóntását, elzüllesztését okozza. A jelentkezésre ítélték fölött azonkívül mindig ott függ az örökös rémület, hogy mikor kerül a börtönbe. Mert ő, mint megbélyegzett ember,

minden spicli, minden rosszakaratu egyén szabad zsákmánya

és elég egy névtelen följelentés, egy rosszakaratu ember denunciálása, hogy a börtönbe

vagy az internálótáborba kerüljön. Ez az állandó rettegés lehetetlenné teszi számára a nyugodt kenyérkeresetet és valójában rosszabb a sorsa, mintha be volna zárva.

Nem elég azonban, hogy az ilyen embert gyakori jelentkezésre kényszerítik, hanem azonfölül el van tiltva minden emberi joggal is. A rendőri fölügyelet alá helyezett nyilvános helyen nem jelenhet meg, gyűléseken nem vehet részt és lakóhelyének területét egy pillanatra sem hagyhatja el a rendőrség beleegyezése nélkül, szóval

százszor rosszabb a sorsa, mint a rabzsolgáknak.

És mindezt a kárváriát teljesen ártatlanul kell elszenvednie. Egyik hétfő délutáni lap azt írja, hogy a belügyminiszternek a rendőri fölügyelet csökkentése ügyében kiadott rendeleteire most érkeztek be a rendőrhatalóság jelentései és ezekből megállapítható, hogy a rendőri fölügyelet alá helyezettek száma csökkent. Ezzel szemben arról értesülünk, hogy a rendőri fölügyelet alá helyezettek létszáma egyáltalában nem csökkent. Legföljebb az történt, hogy egyeseknél a jelentkezés egymásutánját apasztották, úgy, hogy például akinek eddig hetenként háromszor kellett jelentkezni, ezután kétszer, vagy esetleg egyszer kell megjelenniök a hatóság előtt ellenőrzés végett.

Maga a jelentkezői kényszer azonban teljes mértékben fönmáll, sőt mostanában is újabb embereket helyeznek rendőri fölügyelet alá.

Az amnesztiarendeletről kapcsolatban illetékesek ígéretet tettek arra is, hogy a jelentkezői kényszert újból szabályozzák. Az lenne a fontos, hogy ez a szabályozás valóban megtörténjen és emberies legyen.

a balesetek

is. A közlekedési balesetek száma *csökkent*. De azért 170 volt a halálos, 754 a súlyos és 117 a könnyű balesetek száma. A 170 halálos baleset közül 107 a villamosvasut, 39 az automobil, 13 a vonat, 9 pedig egyéb járművek számlájára irandó. Láthatjuk, hogy a villamos és az autó, de a vasúti vonat is, a csökkenés mellett még elég sűrűn szedik az áldozataikat.

A jelentés az üzemi balesetekről is megemlékezik, amelyeknek a száma a gyáripari munka megindulásával *emelkedett*. 85 halálos, 1322 súlyos és 2561 könnyű üzemi balesetről tud a jelentés. Az üzemi balesetek szaporodnak, a védőkészülékekről nem gondoskodnak, de azért az üzemi balesetek ügyéről csak a rendőrségi jelentésben találunk tíz sort. Hol van az Országos Munkásbiztosító Pénztár, a kerületi pénztár, amelyeknek kötelességük volna az üzemek szakszerű vizsgálatáról gondoskodni, a balesetvédelmet forszírozni és érdekében minden lehetőt megtenni? Hol van az iparfölügyelet? Hol van a hivatalos magyar szociálpolitika? Az üzemi balesetekkel a munkásbiztosító pénz-

táraknak és az iparfölügyelők jelentéseinek kellene foglalkozni. De ezeket a jelentéseket ma hiába várjuk, a szociálpolitikának ezek a szervei ma „fajvédelemben” dolgoznak, nem lehet tehát gondjuk az emberélet és a munkaerő megvédésére.

A társadalom rendjét védi a toloncház is,

ahová 1921-ben 11.959 egyént szállítottak be. Itt is *csökkenésről* számol be a jelentés, mert 1920-ban 15.923 volt a „létszám”. Itt ismét elragadja a jelentés készítőjét a társadalomfilozófia disszertálás szenvedélye és elmondja, hogy „nálunk a munkanélküliség korántsem olyan gyöttrő probléma, mint másutt”. Hányszor tűnt már ki az ilyen önáltatás veszedelmessége, de azért nem hagynak föl vele!

Szociális intézményekben való szegénységünknek a e téren elkövetett rettenetes mulasztásoknak a bizonyítéka azonban az, amit a toloncházba kerültek osztályozásánál olvasunk. „*Hülyék, vakok, süketnémák, törődött aggnak vissza-visszatérő állomása is a toloncház, akik nincstelenül, elhagyottan az ut mentén kóborolnak s alamizsna a kenyyerük.*”

Belügyminiszter ur, nem gondolja, hogy volna itt egyéb teendő is, mint Zalaegerszeg örökéletre emelése? Népjóléti miniszter ur nem veszi észre, hogy a szociális gondoskodás nem merül ki az alamizsnagyűjtéssel és szétosztással? És azok a Wolffok, akik olyan hangosan bömbölik a keresztényi alapot, nem gondolják, hogy itt volna mit elhelyezni arra a sokat hangoztatott alapra?

A rend őrzése bizony igen különös tanulságokkal szolgál néha... Itt van

a bűnöző gyermekek űgve.

A rendőri büntető gyermekbiróságnál „az ügyforgalom tetemesen emelkedő”, amit a jelentés a minden téren *erősödő (!)* konszolidációnak tud be. Másutt a konszolidáció *csökkenést* idézett elő, itt pedig emelkedést. Lehet azonban mégsem kedvező tünet, hogy a koldulás — gyermekek koldulása — emelkedő tendenciát mutat. Az sem, hogy fiatalok 14—15 éves lányokat már a prostitúció fertőjében találunk. Nem akarjuk elhallgatni, hogy a jelentés beszámol a rendőri gyermekbiróság patronázs tevékenységéről is. Fölhajszolt a bíróság segélyeket idegen misszióknál, külföldi ujságíróknál, budapesti nagykereskedőknél és más emberbarátoknál. De lehet mindezzel megszüntetni, avagy csak számottevően enyhíteni is azt a rémséges nyomort, amely a jelentésből élénk tárul?

Aki meg akarja érteni azokat a jelenségeket, amelyeket a közönséges és politikai büntetteknel olyan kevés megértéssel talál föl a jelentés, annak el kell előbb olvasni a nyomornak és a szociális gondoskodás hiányának ezeket a dokumentumait. Társadalmat megjavítani, a beteg testet egészségessé tenni börtönnel, toloncházal, tisztán rendőri és megtorló intézkedésekkel soha sem lehet. Az életlehetőségeket kell megjavítani, az emberi lét föltételeit kell kedvezőbbé tenni s akkor a nyomorral együtt kevesebb lesz a bűn, kevesebb a törvénnyel szembehelyezkedő s kevesebb az állam és társadalom rendjére „veszélyes és aggályos” elem.